USNESENÍ

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jana Horáka a soudců Mgr. Aleše Janošce a Mgr. Lukáše Nohela v exekuční věci

oprávněné: **Chytrý nájem s.r.o.,** IČO: 29158958
sídlem Chotíkov č. p. 479, 330 17 Chotíkov
zastoupená advokátkou JUDr. Hanou Kapitánovou
sídlem Sady 5. května 296/36, 301 12 Plzeň

proti
povinnému: **Michal V.**, narozený dne xxx
bytem xxx
zastoupený advokátkou Mgr. Soňou Bernardovou
sídlem Koliště 259/55, Zábrdovice, 602 00 Brno

pro částku 590 342 Kč s příslušenstvím, o návrzích povinného na zastavení exekuce, k odvolání povinného proti usnesení Okresního soudu ve Vsetíně ze dne 16. 5. 2024 č. j. 31 EXE 1079/2019-332,

takto:

I. Odvolání povinného se v části směřující proti v odstavci I. výroku napadeného usnesení, o částečném zastavení exekuce v rozsahu vymáhání částky 305 000 Kč, odmítá.

II. Usnesení okresního soudu se v části odst. II. výroku o zamítnutí zbývající části návrhu povinného ze dne 9. 3. 2022 na zastavení exekuce ve znění jeho dalších doplnění potvrzuje.

III. Ve zbývající části, tj. v části odst. II. výroku o zamítnutí návrhu povinného ze dne 3. 6. 2019 na zastavení exekuce ve znění jeho dalších doplnění, se usnesení okresního soudu zrušuje a věc se vrací tomuto soudu k dalšímu řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje Jana Švincová.

Odůvodnění:

1. Napadeným usnesením okresního soudu byla nejprve v odst. I. výroku částečně zastavena exekuce vedená podle pověření téhož soudu ze dne 16. 4. 2019 č. j. 31 EXE 1079/2019-9 soudním exekutorem JUDr. Miloslavem Zwiefelhoferem, Exekutorským úřadem Praha 3, na podkladě exekučního titulu v podobě směnečného platebního rozkazu Krajského soudu v Plzni ze dne 26. 10. 2018, č. j. 49 Cm 119/2018-14, a to v rozsahu vedeném pro vymožení částky 305 000 Kč. V odst. II. výroku pak byly návrhy povinného jednak ze dne 3. 6. 2019 na zastavení uvedené exekuce ve znění jeho dalších doplnění a jednak ze dne 9. 3. 2022 na zastavení této exekuce ve znění jeho dalších doplnění zamítnuty. Své rozhodnutí o částečném zastavení exekuce o částku 305 000 Kč odůvodnil okresní soud tím, že z nesporných tvrzení účastníků zjistil, že do dne vydání napadeného rozhodnutí uhradila uvedenou částku 305 000 Kč k rukám oprávněné mimo předmětnou exekuci Kateřina Ch., která byla původně exekučním titulem zavázána k úhradě nyní vymáhané pohledávky společně a nerozdílně s povinným, a touto úhradou tak do její výše zanikl i dluh povinného vymáhaný v nyní projednávané exekuci, což zakládá důvod pro zastavení exekuce dle § 268 odst. 1 písm. g) o.s.ř. Naproti tomu zbývající část návrhu povinného na zastavení exekuce ze dne 9. 3. 2022 (ve znění jeho dalších doplnění) odůvodněného úhradami provedenými na vymáhanou pohledávku Kateřinou Ch., okresní soud důvodnou neshledal, a proto ji zamítl. Rozhodnutí o zamítnutí návrhu povinného na zastavení exekuce ze dne 3. 6. 2019 odůvodněného ust. § 268 odst. 1 písm. h) o.s.ř. ve spojení s tím, že exekuční titul trpí zásadními vadami, pak okresní soud odůvodnil tím, že po opětovném přezkoumání účastníky uzavřené smlouvy o půjčce předcházející vystavení směnky, která byla podkladem pro vydání exekučního titulu, z provedeného dokazování takové zjevné a zásadní vady exekučního titulu, které by vedly k závěru o zjevné nespravedlnosti vedené exekuce či jejím rozporu s principy právního státu ve smyslu nálezů Ústavního soudu ze dne 17. 1. 2012, sp. zn. I. ÚS 871/11 a ze dne 1. 4. 2019 sp. zn. II. ÚS 3194/18 (zakládajících limity pro posouzení takových vad v exekučním řízení), nezjistil a neshledal. Další rozhodná tvrzení a důkazy k tomu, aby závěr o existenci takových vad mohl být učiněn, ze strany povinného ani přes výzvu soudu doplněny, respektive označeny, nebyly. Z provedených důkazů pak vyplynulo pouze tolik, že mezi společností Ekonomické stavby s.r.o. na straně jedné a povinným a Kateřinou Ch. na straně druhé probíhala v rámci kontraktačního procesu četná komunikace a byla uzavřena smlouva o budoucí smlouvě o dílo, v níž se společnost Ekonomické stavby s.r.o. zavázala pro povinného mimo jiné zpracovat projektovou dokumentaci, zajistit provedení inženýrských prací a pomoc při vyřízení hypotečního úvěru a povinný se zavázal zaplatit uvedené společnosti zálohu ve výši 170 000 Kč. Částka zálohy požadované takto po povinném se přitom vůči hodnotě tohoto plnění nejeví být nepřiměřená a společnost Ekonomické stavby s.r.o. pak nabízela povinnému i jiné způsoby financování této zálohy než formou půjčky od oprávněné, s nimiž se povinný mohl před podpisem smlouvy o půjčce seznámit. Následně byla uzavřena i smlouva o dílo, jejímž předmětem byla výstavba rodinného domku na pozemku povinného a skutečnost, že pro nedostatečný příjem povinného a Kateřiny Ch. a pro záznam povinného v bankovním registru se v době do splatnosti půjčky nepodařilo vyřídit zamýšlený hypoteční úvěr, nelze klást k tíži společnosti Ekonomické stavby s.r.o. Vzniklou situaci bylo však možno vyřešit jednorázovou úhradou půjčky 170 000 Kč z prostředků bankovního úvěru. Závazku splácet půjčku si povinný musel být vědom, když na její úhradu zaslal dne 9. 2. 2016 částku 1 137 Kč. Byl to pak povinný, za něhož jednala Kateřina Ch., kdo v době následující po splatnosti půjčky ještě i počátkem roku 2018 ujišťoval společnost Ekonomické stavby s.r.o. o pokračující snaze zajistit si hypoteční úvěr a realizovat záměr sjednaný ve smlouvě o dílo a až teprve dne 29. 9. 2018 byla mezi povinným a společností Ekonomické stavby s.r.o. uzavřena dohoda o ukončení smlouvy o dílo, v níž navíc povinný potvrdil, že projektové a inženýrské činnosti byly společností Ekonomické stavby s.r.o. provedeny. Provedením podrobnějšího přezkumu by v rozporu s poukazovanou judikaturou byla nepřípustně suplována role nalézacího soudu. Ačkoli povinný vystupuje v roli

spotřebitele, je třeba respektovat i právní jistotu oprávněné, která disponuje formálně i materiálně vykonatelným exekučním titulem, proti němuž povinný v průběhu nalézacího řízení nijak nebrojil a zůstal v nalézacím řízení zcela pasivní. Svou námitku, podle níž ustálená rozhodovací praxe v čele s Ústavním soudem považuje vnucování zajištění blankosměnkou spotřebiteli formulářovou smlouvou za nemravný postup, k němuž lze v exekučním řízení přihlédnout, měl přitom povinný uplatnit v nalézacím řízení a v pouhé skutečnosti, že exekuční titul byl vydán na základě povinným vystavené směnky, nelze spatřovat natolik zásadní vadu, aby vedla k zastavení exekuce dle § 268 odst. 1 písm. h) o.s.ř. Rovněž povinným poukazovaný nález Ústavního soudu ze dne 5. 11. 2019 sp. zn. II. ÚS 2778/19 byl vydán na základě ústavní stížnosti proti rozsudku vydanému v nalézacím řízení. K námitce povinného, dle níž oprávněné nevzniklo ze smlouvy o půjčce žádné právo na plnění, které by mohla vyplnit jako směnečnou sumu, neboť nelze určit, že by bylo podle této smlouvy o půjčce skutečně plněno, okresní soud dále s odkazem na výpis z účtu oprávněné uzavřel, že oprávněná částku 170 000 Kč v souladu se smlouvou o půjčce zaslala převodem na účet společnosti Ekonomické stavby s.r.o., přičemž v rozporu s argumentací povinného nešlo o disimulované jednání, když společnost Ekonomické stavby s.r.o. zajistila pro povinného zpracování projektové dokumentace a vykonala další činnosti v celkové hodnotě nikoli nesouměřitelné s částkou 170 000 Kč uhrazenou za to povinným z prostředků z půjčky od oprávněné. Námitku povinného o tom, že tento nemá žádné jiné pohledávky po splatnosti či vymáhané, vyhodnotil okresní soud jako irelevantní. Za důvodnou nepovažoval okresní soud ani námitku povinného o tom, že společnost Ekonomické stavby s.r.o. společně s oprávněnou uvedla povinného v omyl, neboť společnost Ekonomické stavby s.r.o. je osobou odlišnou od oprávněné a ve vztahu mezi účastníky ze smlouvy o půjčce není zřejmé, v čem konkrétně měl omyl povinného spočívat. Smlouva o půjčce přehlednou formou upravuje práva a povinnosti obou smluvních stran a povinný se do dané situace dostal proto, že dlouhodobě porušoval svůj závazek vrátit oprávněné částku 170 000 Kč, kterýžto závazek povinný na sebe uvedenou smlouvou převzal. Rovněž všechny tyto námitky měl povinný uplatňovat v průběhu nalézacího řízení, stejně jako námitku, že celá konstrukce smluv uzavřených mezi povinným, společností Ekonomické stavby s.r.o. a oprávněnou zakládá výraznou nerovnováhu práv a povinností v neprospěch povinného, jako spotřebitele. Ani z této naposled uvedené námitky a postavení povinného, jako spotřebitele, nelze dovodit natolik zásadní vadu exekučního titulu, která by odůvodňovala zásah soudu dle § 268 odst. 1 písm. h) o.s.ř.

2. Včasným odvoláním napadl shora popsané rozhodnutí okresního soudu v celém rozsahu povinný (dále též jen odvolatel). Předně poukazoval na obsah v dané věci vydaného zrušujícího usnesení Nejvyššího soudu ze dne 7. 11. 203 č. j. 20 Cdo 1764/2023-219 a v něm citovaný nález Ústavního soudu ze dne 19. 7. 2022 sp. zn. I. ÚS 2337/21 přijatý v obdobné věci a k tomu namítal, že mu napadeným usnesením bylo odepřeno právo na spravedlivý proces, když okresním soudem nebyl respektován závazný pokyn dovolacího soudu udělený v uvedeném zrušujícím rozhodnutí. Tímto pokynem dovolací soud zavázal soud I. stupně k podrobnému zkoumání povahy půjčky zajištěné směnkou, která byla podkladem pro vydání exekučního titulu, zejména pak, aby se soud zabýval tím, zda muselo být při nastavení podmínek smlouvy počítáno se skutečností, že se povinný dostane do prodlení a dojde k „aktivaci“ ujednání o „smluvní pokutě“. V takovém případě by totiž na předmětné ujednání bylo vzhledem ke skutkovým okolnostem hledět jako na skrytý úrok, a tedy úplatu, kterou za poskytnutí půjčky věřitel na rámec jistiny od dlužníka obdrží. Na takové podrobné zkoumání povahy půjčky však soud I. stupně i přes popsaný závazný názor dovolacího soudu rezignoval a pouze sofistikovaně odůvodnil, proč vlastní přezkum povahy smlouvy o půjčce neprovedl (tj. pro nepřípustné suplování role nalézacího soudu). V dané věci přitom okresní soud nemohl přehlédnout, že jde o zcela obdobný případ, jako ve věci řešené Ústavním soudem v nálezu ze dne 19. 7. 2022 sp. zn. I. ÚS 2337/21, a že tedy bylo od počátku zjevné, že částka 170 000 Kč nebude uhrazena a ujednání o smluvní pokutě ve smlouvě o půjčce bude tak skrytým ujednáním o úplatě za poskytnutí půjčky. Takové ujednání by pak mělo charakter spotřebitelského úvěru, u něhož je zajištění směnkou vyloučeno a je absolutně neplatné. Uvedené ujednání o smluvní pokutě však zůstalo soudem I. stupně nepřezkoumáno i přes povinným namítané a prokázané okolnosti,

že půjčka ve výši 170 000 Kč byla splatná za pouhé 2 měsíce, ačkoli povinný objektivně nedosahoval takových výdělkových poměrů, aby mohl danou částku v tak krátké době splatit, pročež bylo už v době uzavření předmětné smlouvy prakticky jisté, že smluvní pokuta bude aplikována. K aplikaci smluvní pokuty by nedošlo pouze v případě, že by povinný dosáhl na bankovní úvěr. To však bylo už v době uzavření smlouvy o půjčce determinováno skutečností, že povinný čerpal půjčku „na míru" od „právního předchůdce" oprávněné. Obchodní model oprávněné je tak pro absolutní provázanost oprávněné a společnosti Ekonomické stavby s.r.o. prakticky vždy naplněn, neboť povinný buď dosáhne na bankovní úvěr a společnost Ekonomické stavby s.r.o. bude profitovat z tohoto úvěru, anebo na bankovní úvěr nedosáhne a poté oprávněná aplikuje smluvní pokutu. Tento systém tak generuje zisk na úkor spotřebitele, který je do systému vmanipulován a dostává se do finanční pasti, aniž by mu byla půjčka poskytnuta, když byla převedena mezi spřízněnými právnickými osobami. Navíc oprávněnou poukazovaná projektová dokumentace nebyla na míru, ale šlo obecnou dokumentaci ke vzorovému domu, kterou povinný poprvé viděl až v roce 2024 v řízení před soudem I. stupně. Oprávněná v době uzavírání smlouvy o půjčce neměla žádné doklady o majetkové situaci povinného a pokud by je měla, musela by naznat, že povinný není schopen jistinu půjčky ve lhůtě 2 měsíců uhradit. Oprávněná svou pohledávku za povinným vzniklou z komplexu smluv provázaných subjektů zajistila kromě smluvní pokuty také dvěma blankosměnkami své sesterské společnosti, avšak tato sesterská společnost fakticky žádné protiplnění neposkytovala. Účelem jednání oprávněné a její sesterské společnosti tedy nebyl postup k realizaci díla, ale k pouhému vytvoření pohledávky, jejíž pomocí by se oprávněná mohla domoci majetku povinného. Ujednání o smluvní pokutě tak bylo vzhledem k reálné nemožnosti řádného a včasného splnění povinnosti povinného úplatou za poskytnutí půjčky. V jednání oprávněné lze navíc spatřovat úmysl zastřít spotřebitelský úvěr, jelikož smlouva byla formálně sjednaná jako bezúplatná, čímž se tak oprávněná vyhýbala povinnosti posoudit úvěruschopnost povinného. Odvolatel dále nesouhlasil se závěrem okresního soudu, dle něhož bylo vzniklou situaci možno řešit jednorázovou úhradou půjčky z prostředků bankovního úvěru. Právě s ohledem na svou majetkovou situaci povinný na úvěr nedosáhl, což bylo od počátku stranám zjevné a současně též bylo zjevné, že poskytnutá půjčka nebude uhrazena ve sjednané lhůtě 2 měsíců, a proto bylo ujednání o smluvní pokutě od počátku skrytou (ale jistou) úplatou za poskytnutí půjčky. Okresní soud měl podle zrušujícího rozhodnutí dovolacího soudu obsah smlouvy o půjčce posoudit nikoli povrchně, ale komplexně včetně povinnosti zabývat se veškerými relevantními okolnostmi, a to i z hlediska příslušné judikatury týkající se neplatnosti spotřebitelských smluv (byť přijaté v rozsáhlé míře v nalézacím řízení). Ve skutkově obdobných případech bylo přitom už mnohokrát rozhodnuto tak, že obdobné komplexy smluv byly shledány absolutně neplatné pro zjevnou nerovnováhu vzájemných práv a povinností k újmě spotřebitele. V nyní projednávané, skutkově podobné věci by proto mělo v souladu se zásadou legitimního očekávání být rozhodnuto obdobně. Postup soudu I. stupně, který byl v rozporu se závazným právním názorem soudu vyššího stupně, je v rozporu s ust. § 226 o.s.ř. a protiústavní, přičemž porušuje právo povinného na spravedlivý proces. Samotnému zkoumání předmětné půjčky a s půjčkou spojených relevantních okolností se totiž soud I. stupně věnoval velmi povrchně a omezeně. Z nedostatečnosti a nepřesvědčivosti argumentace soudu v napadeném rozhodnutí odvolatel dovozoval nepřezkoumatelnost tohoto rozhodnutí, když z něj není patrné, jak soud I. stupně použil teleologický výklad při přezkumu smlouvy o půjčce. V závěru pak povinný opakovaně poukazoval na to, že v rámci uzavřených smluv vystupoval jako spotřebitel a směnkou zajištěná smlouva o půjčce naplňuje znaky spotřebitelského úvěru, na což povinný usuzuje s přihlédnutím k celkovému komplexu smluv, především z důvodu krátké doby splatnosti a pro sjednané sankce, jakož i pro to, že samotná bezúročná půjčka postrádá v projednávané věci jakýkoli ekonomický smysl a slouží pouze k vytvoření pohledávky ze strany oprávněné a její sesterské společnosti. Ač jsou půjčky oprávněnou formálně poskytovány bezplatně, reálně se jedná o komplex smluv, mezi nimiž dominuje zajištění půjček směnkami a řadou vysokých smluvních sankcí. Právě tím, zda se skutečně jedná o bezúplatnou půjčku zavázal Nejvyšší soud, aby se soud I. stupně zabýval, přičemž měl posuzovat kauzální vztahy, a to především z důvodu směnečného

zajištění předmětné půjčky. Přihlédl-li by soud I. stupně ke všem okolnostem případu, tj. k absenci protiplnění, dobré víry, zřejmosti oprávněné a společnosti Ekonomické stavby s.r.o., že se povinný dostane do prodlení, a k absenci legitimního nároku a zájmu oprávněné, nemohl by jinak, než vzhledem ke zjevné nerovnováze práv a povinností mezi stranami posoudit předmětný komplex smluv jako absolutně neplatný. Volba procesního postupu je přitom věcí každého účastníka, a proto procesní postup Kateřiny Ch., která jako směnečný aval na předmětný dluh dobrovolně plnila a následně zvolila postup cestou soudního smíru, nemůže jít k tíži povinného. Povinný se proto domáhal se proto změny napadeného usnesení tak, aby exekuce byla zastavena, popřípadě jeho zrušení a vrácení věci soudu I. stupně k dalšímu řízení.

3. Oprávněná s podaným odvoláním nesouhlasila, a naopak napadené rozhodnutí považovala za dostatečně odůvodněné a věcné správné, a proto navrhovala jeho potvrzení. Předně nesouhlasila s tím, že by povinnému bylo odepřeno právo na spravedlivý proces, jelikož se exekuční soud věcí zabýval nikoli povrchně či omezeně, nýbrž s přihlédnutím ke všem skutečnostem, a to i z hlediska právně závazného názoru Nejvyššího soudu, když nařídil 3 ústní jednání a provedl v exekučním řízení neobvykle obsáhlé dokazování, zcela dostatečné pro přijetí rozhodnutí. Exekučnímu soudu přitom nepřísluší nahrazovat řízení nalézací, v němž byl povinný absolutně pasivní. V projednávané věci je přitom situace naprosto odlišná oproti situaci ve věci projednávané Ústavním soudem pod sp. zn. I. ÚS 2337/21, když jednak ze strany povinného nikdy nezazněla námitka, že měl v úmyslu vrátit půjčku z hypotečního úvěru a že je proto sjednaná smluvní pokuta skrytý úrok, a jednak byla před splatností půjčky (dokonce před uzavřením smlouvy o půjčce) zpracována a vyhotovena projektová dokumentace rodinného domu povinného. S právně závazným názorem Nejvyššího soudu se přitom exekuční soud zcela a správně vypořádal se závěrem, že po obsáhle provedeném dokazování zásadní vady exekučního titulu neshledal. Stalo se tak i z procesních důvodů na straně povinného, který ani přes výzvu soudu při ústním jednání nedoplnil rozhodná tvrzení a neoznačil důkazy k nim. Naopak nelze souhlasit s vyjádřením povinného, podle něhož se soud nezabýval zkoumáním povahy půjčky a „bezostyšně dal najevo, že pohrdá názorem dovolacího soudu“. Povinný se snažil svými, navíc opožděně uplatněnými tvrzeními v exekučním řízení účelově svou situaci co nejvíce přiblížit jím poukazované kauze řešené Ústavním soudem, to však bez odpovídajícího skutkového základu. Odlišné bylo nejen zpracování projektové dokumentace před splatností poskytnuté půjčky, ale i situace ohledně financování výstavby rodinného domu, kdy se povinný s družkou Kateřinou Ch. rozhodli řešit financování svépomocí. Není proto pravdou, že by oprávněná měla a mohla předpokládat, že se povinný dostane do prodlení s úhradou jistiny půjčky. Shodně není pravdou, že by povinný s družkou neměli příjmy na to, aby půjčku refinancovali na trhu běžně dostupným bankovním nebo nebankovním spotřebitelským úvěrem. V rámci své žádosti ze dne 23. 8. 2015 o bezúročnou půjčku povinný s družkou jednak výslovně oprávněnou ubezpečili o svých možnostech a schopnostech vrátit půjčku v dohodnutém termínu splatnosti a jednak byli v rámci modelového příkladu výslovně a transparentně upozorněni na nepříznivý právní následek v případě prodlení s úhradou půjčky v podobě smluvní pokuty. Svou platbou (dílčím plněním) ze dne 9. 2. 2016 na poskytnutou půjčku povinný svůj dluh ve smyslu ust. § 2053 obč. zák. uznal. Dále oprávněná nesouhlasila rovněž se zkreslujícím tvrzením povinného, v němž z poskytnutí i neposkytnutí hypotečního úvěru dovozoval prospěch pouze na straně oprávněné či společnosti Ekonomické stavby s.r.o., když v případě poskytnutí úvěru by bylo dosaženo investičního záměru povinného v podobě realizace stavby rodinného domu. Uvedeným tvrzením povinný mimo jiné popírá svou vůli vyjádřenou v právním jednání s oprávněnou i společností Ekonomické stavby s.r.o. Ani spotřebiteli přitom není dovoleno v právním jednání postupovat libovolně či nepoctivě v rozporu se zásadou dodržování smluv. Svou argumentací povinný účelové pomíjí, že ke dni sjednání smlouvy o půjčce oprávněná ani povinný nevěděli a ani nemohli vědět, že povinný svůj investiční záměr nenaplní. S ohledem na zpracovanou projektovou dokumentaci 2 měsíce před před splatností půjčky bylo naopak „vyloučené, že se povinný může ocitnout v prodlení s úhradou půjčky“. Postup povinného, jeho družky a společnosti Ekonomické stavby s.r.o. byl dlouhodobě souladný ve smyslu

realizace budoucí stavby, stejně tak jako postup při žádosti o poskytnutí půjčky, což bylo prokázáno listinami, zejména emailovou korespondencí. K důkazu provedenou, individuálně zpracovanou projektovou dokumentací a listinami prokazujícími poskytnutí půjčky bylo prokázáno, že se povinnému dostalo sjednaného plnění.

4. Krajský soud se nejprve zabýval přípustností podaného odvolání povinného, a přitom dospěl k závěru, že toto odvolání je nutno nejprve v části zaměřené proti odst. I. výroku napadeného usnesení o částečném zastavení exekuce jako subjektivně nepřípustné odmítnout.

5. Z povahy odvolání jakožto opravného prostředku v prvé řadě plyne, že právo odvolání přísluší jen tomu účastníku, jemuž byla rozhodnutím soudu způsobena na jeho právech určitá újma. Tím, že v projednávaném případě okresní soud vydal napadené usnesení, jímž v odst. I. výroku k návrhu samotného povinného ze dne 9. 3. 2022 exekuci částečně zastavil pro částku 305 000 Kč, povinnému na jeho právech žádná újma vzniknout nemohla, neboť postavení povinného se v důsledku vydání takového rozhodnutí o částečném zastavení exekuce v žádném ohledu nikterak nezhoršilo. Napadené rozhodnutí v odst. I. o částečném zastavení exekuce naopak směřovalo ve prospěch povinného, když nařízená exekuce je s právní mocí takto vydaného rozhodnutí částečně v uvedeném rozsahu skončena, čímž tak bylo v uvedeném rozsahu vyhověno podanému návrhu samotného povinného ze dne 9. 3. 2022 na zastavení exekuce, a povinný tak proto – objektivně vzato – nemůže mít z procesního hlediska vůbec žádný zájem na tom, aby takové rozhodnutí o částečném zastavení exekuce bylo odvolacím soudem změněno či zrušeno. Z tohoto důvodu je tak podané odvolání povinného v části směřující proti výroku v odst. I. napadeného usnesení o částečném zastavení exekuce subjektivně nepřípustné.

6. Krajský soud tudíž s ohledem na tento závěr o subjektivní nepřípustnosti odvolání povinného v rozsahu zaměřeném proti výroku v odst. I. napadeného usnesení toto odvolání povinného v uvedeném rozsahu ve smyslu ust. § 218 písm. b) o.s.ř. ve spojení s ust. § 52 odst. 1 e.ř. jako nepřípustné odmítl.

7. Ke zbývající neodmítnuté části odvolání povinného krajský soud přezkoumal napadené usnesení okresního soudu, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, to vše pak pouze ve vztahu k touto částí odvolání povinného dotčenému odst. II. výroku o zamítnutí zbývající části návrhů povinného ze dne 3. 6. 2019 a ze dne 9. 3. 2022 na úplné zastavení předmětné exekuce (ve znění dalších doplnění těchto návrhů), a aniž by bylo zapotřebí nařídit jednání /srov. ust. § 214 odst. 1 písm. d), § 258 odst. 4 o.s.ř./ dospěl posléze k závěru, že zatímco ve vztahu k části týkající se zamítnutí zbytku návrhu povinného na zastavení exekuce ze dne 9. 3. 2022 ve znění jeho doplnění není podané odvolání povinného důvodné, tak ve vztahu k zamítnutí návrhu povinného na zastavení exekuce ze dne 3. 6. 2019 ve znění jeho dalších doplnění je odvolání povinného naopak důvodné, když v této naposled specifikované části doposud nejsou splněny podmínky ani pro potvrzení napadeného usnesení ani pro jeho změnu, nýbrž je namístě dané usnesení okresního soudu zrušit.

8. Jak správně, plně v souladu s obsahem spisu konstatoval v napadeném usnesení okresní soud, svým návrhem ze dne 9. 3. 2022, ve znění doplnění tohoto návrhu ze dne 8. 2. 2024, se povinný domáhal úplného zastavení exekuce z důvodu podle § 268 odst. 1 písm. g) o.s.ř., a to s ohledem na skutečnost že k plnění v dané exekuci vymáhané pohledávky oprávněné byla zavázána i další osoba – Kateřina Ch. a plněním této jiné osoby na tutéž pohledávku tak došlo k zániku pohledávky vymáhané v projednávané exekuci. U ústního jednání soudu mimo jiné též o návrhu povinného na zastavení exekuce ze dne 9. 3. 2022 konaného dne 8. 2. 2024 povinný znovu uvedl, že se tímto svým návrhem domáhá úplného zastavení exekuce, a to s ohledem na úhrady provedené jednak ze strany Kateřiny Ch. a jednak ze své strany v průběhu exekuce. Ve vztahu k těmto tvrzením povinného o úhradách provedených na dluh vymáhaný v nyní projednávané exekuci přitom okresní soud vzal ze zprávy pověřeného soudního exekutora ze dne 16. 2. 2024 za prokázané a

zároveň potvrzené nesporným tvrzením oprávněné, že do dne vydání napadeného usnesení, tj. do 16. 5. 2024, Kateřina Ch., která byla původně exekučním titulem k zaplacení pohledávky oprávněné vymáhané nyní vůči povinnému zavázána společně a nerozdílně s povinným, zaplatila na tuto pohledávku k rukám oprávněné celkem částku právě 305 000 Kč. Toto správné zjištění okresního soudu přitom nijak nezpochybnil, a to ani v průběhu řízení před soudem I. stupně ani ve svém odvolání a stejně tak ani v dalším průběhu odvolacího řízení, ani sám povinný. Domáhal-li se přitom povinný v doplnění svého návrhu na zastavení exekuce ze dne 9. 3. 2022 učiněném do protokolu o jednání soudu ze dne 8. 2. 2024 úplného zastavení exekuce nejen s ohledem na platby provedené na vymáhanou pohledávku ze strany Kateřiny Ch., ale i na plnění „zaplacené" jím v rámci nyní projednávané exekuce, nezakládají taková plnění povinného, která byla ať už na povinném exekučně vymožena anebo i povinným dobrovolně zaplacena v průběhu, a tedy již v rámci a pod tlakem nyní projednávané exekuce (konkrétně po doručení vyrozumění o zahájení exekuce povinnému), žádný relevantní zákonný důvod pro jakékoli, byť i jen částečné zastavení exekuce, neboť všechna taková plnění ze strany povinného, k nimž došlo již v rámci dané exekuce, je nutno ve smyslu ust. § 46 odst. 3 e.ř. považovat za exekučně vymožené plnění, v jehož rozsahu byla exekuce provedena a tím skončena.

9. Jestliže bylo tedy v řízení prokázáno, že na pohledávku oprávněné vymáhanou v nyní projednávané exekuci vůči povinnému bylo ze strany jiné osoby (konkrétně Kateřiny Ch., mající rovněž povinnost k úhradě této pohledávky) zaplacena do okamžiku vydání napadeného usnesení celkem částka 305 000 Kč, pak právě v rozsahu takto oprávněné mimo rámec dané exekuce poskytnutého plnění 305 000 Kč vymáhaná pohledávka oprávněné v době po vydání exekučního titulu zanikla, což vskutku zakládá okresním soudem shledaný zákonný důvod pro částečné zastavení exekuce dle § 268 odst. 1 písm. g), odst. 4 o.s.ř. ve spojení s ust. § 52 odst. 1 e.ř., a to právě a jen v rozsahu vymáhání částky 305 000 Kč. Domáhal-li se přesto povinný z tohoto naposled uvedeného zákonného důvodu ve smyslu ust. § 268 odst. 1 písm. g) o.s.ř. zastavení exekuce zcela, ačkoli žádné další úhrady na vymáhanou pohledávku provedené ať už jím či jinou osobou mimo rámec dané exekuce nebyly v řízení povinným ani tvrzeny ani prokázány a stejně tak nebyly ani zjištěny odvolacím soudem z dosavadního obsahu spisu, je závěr okresního soudu o nedůvodnosti zbývající části návrhu povinného na zastavení exekuce ze dne 9. 3. 2022 ve znění doplnění tohoto návrhu ze dne 8. 2. 2024 zcela správný.

10. Veden těmito důvody proto krajský soud napadené usnesení okresního soudu v části výroku v odst. II. o zamítnutí zbývající části návrhu povinného ze dne 9. 3. 2022 na zastavení exekuce ve znění jeho dalších doplnění /tj. v části, v níž se povinný domáhal úplného zastavení exekuce, i nad rámec částky 305 000 Kč z důvodu zániku – splnění vymáhané pohledávky oprávněné po vydání exekučního titulu do vydání napadeného usnesení ve smyslu ust. § 268 odst. 1 písm. g) o.s.ř./ jako věcně správné ve smyslu ust. § 219 o.s.ř. ve spojení s ust. § 52 odst. 1 e.ř. potvrdil.

11. Ve svém návrhu na zastavení exekuce ze dne 3. 6. 2019 ve znění jeho dalších doplnění se pak povinný domáhal zastavení exekuce z důvodu ve smyslu ust. § 268 odst. 1 písm. h) o.s.ř., a to s poukazem zejména na zásadní vady vykonávaného exekučního titulu a zjevnou nespravedlnost výkonu tohoto exekučního titulu, neboť konstrukce smluv uzavřených mezi povinným, jako spotřebitelem, oprávněnou a společností Ekonomické stavby s.r.o. s ohledem na jím namítané okolnosti daného případu (konkrétně mimo jiné vzhledem k neexistenci práva oprávněné na vyplnění směnečné sumy do vykonávané zajišťovací směnky ke smlouvě o půjčce, podle kteréžto smlouvy s ohledem na osobní provázanost oprávněné a společnosti Ekonomické stavby s.r.o. nebylo skutečně povinnému plněno) zakládá výraznou nerovnováhu v právech a povinnostech stran v neprospěch povinného, jako spotřebitele, a taková ujednání jsou absolutně neplatná, přičemž vnucování zajištění blankosměnkou spotřebiteli formulářovou smlouvou považuje ustálená judikatura za nemravný postup, k němuž lze přihlédnout i v exekučním řízení. Tato konstrukce smluv měla dle oprávněné směřovat pouze k vytvoření fiktivní pohledávky za

povinným, ačkoli tento nebyl příjemcem žádných finančních prostředků či jiného plnění a byl jednáním a společným postupem společnosti Ekonomické stavby s.r.o. a oprávněné uveden v omyl o zhotovení finančně dostupného bydlení.

12. Tento návrh povinného na zastavení exekuce ze dne 3. 6. 2019 ve znění jeho dalších doplnění byl usnesením okresního soudu ze dne 3. 9. 2020, č. j. 31 EXE 1079/2019-107 zamítnut a toto usnesení bylo potvrzeno usnesením zdejšího krajského soudu ze dne 29. 11. 2021, č. j. 9 Co 834/2020-132. Obě tato usnesení byla však následně zrušena usnesením Nejvyššího soudu ČR ze dne 7. 11. 2023, č. j. 20 Cdo 1764/2023-219 (dále též jen zrušující usnesení či rozhodnutí) a věc byla vrácena okresnímu soudu k dalšímu řízení.

13. V naposled uvedeném zrušujícím usnesení se přitom Nejvyšší soud vyjádřil nejprve k samotné (okresním soudem v nyní napadeném usnesení opětovně zvažované) možnosti přezkumu exekučního titulu v exekučním řízení, a to se závěrem, že judikatura Ústavního soudu i Soudního dvora Evropské unie takový přezkum exekučního titulu za určitých podmínek připouští, a to při protiústavnosti či zásadních vadách exekučního titulu, které jsou odůvodněny mimořádnými či výjimečnými okolnostmi projednávaného případu způsobujícími, že exekučním titulem přiznané plnění je v rozporu s principy právního státu a představuje zneužití práva.

14. Dále pak Nejvyšší soud ve svém shora označeném zrušujícím rozhodnutí odkázal na závěry formulované v nálezu Ústavního soudu ze dne 19. 7. 2022, sp. zn. I. ÚS 2337/21 (vydanému v obdobné věci). Přitom dovodil, že i v nyní projednávaném případě je (zjevně tedy v rámci přípustného přezkumu vykonávaného exekučního titulu před přijetím závěru o tom, zda exekučním titulem vymáhaný závazek je či není zjevně nespravedlivý anebo zda nepředstavuje zneužití práva) nutné se zabývat tím, zda šlo či nešlo ve vztahu mezi účastníky o situaci, kdy bylo více než zřejmé, že se skutečností, že se povinný dostane s úhradou jistiny půjčky do prodlení a dojde k aktivaci ujednání o smluvní pokutě, muselo být společností Ekonomické stavby s.r.o., potažmo oprávněnou, už od počátku při nastavování smluvních podmínek počítáno, respektive zda tato skutečnost musela být společnosti Ekonomické stavby s.r.o. a oprávněné už od počátku zřejmá. Pokud by se totiž o takovou situaci v dané věci jednalo, bylo by nutno na ujednání o smluvní pokutě v účastníky uzavřené smlouvě o půjčce nahlížet jako na skrytý úrok, a tedy úplatu za poskytnutí půjčky, kterou oprávněná nad rámec jistiny od povinného obdrží, a nikoli jako na smluvní pokutu. Při tomto výkladu předmětné smlouvy o půjčce za účelem posouzení, zda se jedná o smlouvu bezúplatnou či úplatnou a zda tak na tuto smlouvu dopadá zejména ochranné ustanovení § 18 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru o zákazu použití směnky k zajištění nebo splacení spotřebitelského úvěru, pak Nejvyšší soud s odkazem nejen na naposled zmíněný nález Ústavního soudu, ale i na svůj předchozí rozsudek ze dne 29. 9. 2022, sp. zn. 29 Cdo 3839/2020 uzavřel, že nepostačuje vycházet pouze z posouzení obsahu a znění (tj. jazykového výkladu) smlouvy o půjčce. Naopak je potřeba se komplexně zabývat veškerými relevantními skutečnostmi, včetně mimosměnečných právních vztahů účastníků, a to za použití teleologického výkladu.

15. Jinými slovy takto tedy Nejvyšší soud ve svém, výše označeném zrušujícím usnesení uložil už soudu I. stupně, aby se v rámci přípustného přezkumu exekučního titulu při posouzení zjevné nespravedlnosti výkonu tohoto titulu za použití teleologického výkladu právních jednání zabýval skutkovou otázkou, zda oprávněná už při uzavírání smlouvy o půjčce s povinným vzhledem ke všem relevantním okolnostem týkajícím se nejen uzavírání této smlouvy, ale i všech ostatních právních vztahů mezi povinným, oprávněnou a společností Ekonomické stavby s.r.o., počítala s tím, respektive muselo jí být zřejmé, že půjčka nebude povinným vrácena včas a že jí tak proto vznikne nárok na smluvní pokutu sjednanou ve smlouvě o půjčce. V takovém případě by totiž u sjednané „smluvní pokuty“ ve skutečnosti šlo o odměnu za půjčku, a tedy o skrytý úrok, což by muselo vést k závěru, že smlouva o půjčce byla úplatná a platilo by tak pro ni v době uzavření této smlouvy účinné ustanovení § 18 odst. 1 zákona č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru vylučující

(zakazující) použití směnky k zajištění nebo splacení spotřebitelského úvěru, když povinný při uzavření této smlouvy vystupoval jako spotřebitel. Tuto naposled uvedenou okolnost by pak ve smyslu závěrů prezentovaných ve zrušujícím rozhodnutí Nejvyššího soudu bylo nutno zohlednit i v nyní probíhajícím exekučním řízení jako důvod pro přijetí závěru o zcela zjevné nespravedlnosti výkonu předmětného exekučního titulu či zneužití práva oprávněné, a tedy jako důvod pro zastavení exekuce ve smyslu ust. § 268 odst. 1 písm. h) o.s.ř. ve smyslu ustálené judikatury jak Nejvyššího soudu (poukazované v jeho zrušujícím rozhodnutí), tak Ústavního soudu (viz. např. nález Ústavního soudu ze dne 1. 4. 2019 sp. zn. II. ÚS 3194/18).

16. Okresní soud v celém dosavadním průběhu exekučního řízení o návrhu povinného na zastavení exekuce ze dne 3. 6. 2019, a to i po zrušení svého dřívějšího rozhodnutí o tomto návrhu Nejvyšším soudem skutečně provedl velmi rozsáhlé dokazování, avšak v rámci celého tohoto dokazování a zejména pak hodnocení důkazů v napadeném usnesení, se až doposud výše popsanou rozhodnou skutkovou okolností, zda oprávněná v době uzavírání smlouvy o půjčce s povinným počítala s tím, respektive muselo jí být zřejmé, že povinný jistinu půjčky včas neuhradí a vznikne jí tak nárok na „smluvní pokutu“ sjednanou ve smlouvě, vůbec nijak v rozporu se závazným právním názorem Nejvyššího soudu nezabýval. V samotném napadeném usnesení se naopak okresní soud k této rozhodné okolnosti vůbec nijak, tím méně pak za použití Nejvyšším soudem nastíněného teleologického výkladu právních jednání při zohlednění všech relevantních skutečností, nevyjádřil. V tomto rozhodujícím směru proto napadené usnesení okresního soudu nelze nijak přezkoumat.

17. Vzhledem k tomuto nezjištění popsané rozhodné skutkové okolnosti vymezené závazným právním názorem Nejvyššího soudu v jeho zrušujícím usnesení a k nepřezkoumatelnosti napadeného usnesení v uvedeném směru je proto závěr okresního soudu, podle něhož v projednávané věci nejsou dány natolik závažné a zjevné vady smlouvy o půjčce a kontraktačního procesu jí předcházejícího, které by způsobovaly zásadní vady exekučního titulu a zjevnou nespravedlnost prováděné exekuce, přinejmenším předčasný, respektive rovněž nepřezkoumatelný.

18. Popsaným způsobem navíc okresní soud postupoval i přestože povinný u jednání konaného dne 8. 2. 2024 k prokázání popsané rozhodné okolnosti, respektive konkrétních okolností uzavírání smluv mezi oprávněnou a povinným (včetně smlouvy o půjčce zajištěné vykonávanou směnkou), z nichž si společnost Ekonomické stavby s.r.o. i oprávněná musely být vědomy, že povinný nemá prostředky na včasnou úhradu sjednané půjčky, navrhoval provedení důkazu výpovědí svědkyně Kateřiny Ch. Svůj postup v podobě neprovedení důkazu výslechem této svědkyně pak okresní soud odůvodnil tím, že povinný na výzvu soudu nesložil zálohu na náklady uvedeného důkazu. V tomto směru však okresní soud nijak ani ve výzvě ke složení zálohy na náklady tohoto důkazu a stejně tak ani v nyní napadeném usnesení nevysvětlil, na podkladě jakých skutečností dospěl k závěru, že lze očekávat vznik nákladů na provedení tohoto důkazu. Vznik nákladů na provedení důkazu výslechem svědka sice v některých případech skutečně lze předpokládat, to však zejména tehdy, má-li se svědek dostavit z větší vzdálenosti či je-li zaměstnán. Z obsahu spisu ale v posuzované věci doposud nijak nevyplývá, že by bylo možno důvodně očekávat vznik nějakých nákladů spojených s výslechem navrhované svědkyně, tím méně pak nákladů ve výši okresním soudem určené zálohy v částce 3 000 Kč, když poslední, ze spisu vyplývající bydliště povinné bylo ve Vsetíně, a tedy přímo v sídle okresního soudu, a zároveň z obsahu spisu nijak nevyplývá, že by tato svědkyně pobírala mzdu ze zaměstnání, jehož výkonu by její svědecká výpověď měla bránit. Neprovedení povinným řádně navrženého důkazu výslechem svědkyně Kateřiny Ch. k prokázání tvrzení povinného o tom, že společnost Ekonomické stavby s.r.o. i oprávněná si v době uzavírání smlouvy o půjčce musely být vědomy, že povinný nemá prostředky na včasnou úhradu jistiny půjčky ve sjednané lhůtě, proto krajský soud považuje za procesní vadu, která mohla mít za následek nesprávnost napadeného usnesení.

19. S ohledem na popsanou vadnost procesního postupu okresního soudu a shledanou předčasnost a nepřezkoumatelnost závěru okresního soudu o tom, že zde nejsou dány natolik závažné a zjevné vady účastníky uzavřené smlouvy o půjčce, které by způsobovaly zásadní vady exekučního titulu, pro něž by exekuce měla vést ke zjevné nespravedlnosti, odvolací soud postupoval podle § 219a odst. 1 písm. a), b) o.s.ř. ve spojení s ust. § 52 odst. 1 e.ř. a odvoláním povinného napadené usnesení okresního soudu v části odst. II. výroku, v níž byl zamítnut návrh povinného na zastavení exekuce ze dne 3. 6. 2019 ve znění jeho dalších doplnění, zrušil a věc dle ust. § 221 odst. 1 písm. a) o.s.ř. ve spojení s ust. § 52 odst. 1 ex. ř. vrátil soudu I. stupně k dalšímu řízení.

20. V dalším průběhu řízení se pak okresní soud bude muset zabývat zjištěním a posouzením Nejvyšším soudem v jeho (shora podrobně popsaném) zrušujícím usnesení vymezené rozhodné skutkové okolnosti (jinak též i jen uvedená rozhodná skutková okolnost), zda oprávněná v době uzavírání smlouvy o půjčce s povinným počítala s tím, respektive muselo jí být zřejmé, že povinný jistinu půjčky ve sjednané době splatnosti neuhradí a vznikne jí tak nárok na „smluvní pokutu" sjednanou ve smlouvě, a to při zohlednění všech zjištěných a v uvedeném směru relevantních skutečností týkajících se (i mimosměnečných) právních vztahů povinného, oprávněné a společnosti Ekonomické stavby s.r.o., a to i za použití teleologického výkladu právních jednání. Za uvedeným účelem bude nezbytné primárně doplnit dokazovaní výslechem svědkyně Kateřiny Ch., kterýžto důkaz již byl k prokázání uvedené rozhodné skutkové okolnosti povinným dříve navržen, jakož i provést další, účastníky (zejména povinným) k tomu navržené důkazy (budou-li navrženy), popřípadě též provést jiné důkazy potřebné ke zjištění a posouzení uvedené rozhodné okolnosti (např. výslechem osob, které se podílely na kontraktačním procesu a hlavně předsmluvních jednáních při uzavírání smluv mezi povinným, oprávněnou a společností Ekonomické stavby s.r.o.). Při zjišťování a posuzovaní uvedené rozhodné skutkové okolnosti se pak bude nutno zaměřit zejména na tyto konkrétní rozhodné skutečnosti (tvrzené už povinným v jeho sdělení důkazních návrhů ze dne 22. 2. 2024, na č. l. 291): zda a jaké konkrétní informace měla nejen oprávněná, ale i společnost Ekonomické stavby s.r.o., o majetkových a příjmových poměrech povinného a jeho schopnosti a reálných možnostech uhradit jistinu půjčky v částce 170 000 Kč (na pokrytí zálohy dohodnuté ve smlouvě o budoucí smlouvě o dílo) ve sjednané a poměrně krátké době splatnosti této půjčky; dále jaké konkrétní možnosti financování úhrady zálohy ve výši 170 000 Kč sjednané ve smlouvě o budoucí smlouvě o dílo nabídla povinnému společnost Ekonomické stavby s.r.o.; zda existovala reálná možnost povinného uhradit půjčku poskytnutou ze strany oprávněné ve sjednané lhůtě splatnosti z hypotečního úvěru na financování díla v podobě stavby domu pro povinného; jak byly v rámci předsmluvních jednání povinnému popsány parametry půjčky částky 170 000 Kč od oprávněné; případně i další rozhodné skutečnosti, jak byly tyto popsány například i v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 11. 2024 sp. zn. 33 Cdo 235/2024 vydaném v obdobné právní věci, v níž jako účastnice vystupovala rovněž oprávněná. Teprve po náležitém zjištění a posouzení výše uvedené rozhodné skutkové okolnosti bude moci okresní soud při vázanosti shora rekapitulovanými právními názory přijatými v dané věci ve zrušujícím usnesení Nejvyššího soudu učinit náležitě odůvodněný závěr o tom, zda v dané věci existují natolik zásadní vady exekučního titulu, které by vedly ke zjevné nespravedlnosti prováděné exekuce či ke zneužití práva oprávněné na výkon tohoto titulu, a zda tak v projednávané věci existuje povinným tvrzený důvod k zastavení exekuce ve smyslu ust. § 268 odst. 1 písm. h) o.s.ř.

21. O případných nákladech odvolacího řízení rozhodne soudní exekutor, popřípadě soud v dalším průběhu exekučního řízení.

Poučení:

Proti odst. I., III. výroku tohoto usnesení o odmítnutí části odvolání a o zrušení části napadeného usnesení není dovolání přípustné.

Shodu s prvopisem potvrzuje Jana Švincová.

Proti odst. II. výroku tohoto usnesení o potvrzení části napadeného usnesení lze podat dovolání ve lhůtě dvou měsíců od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu soudu ČR, prostřednictvím soudu, který rozhodoval v prvním stupni, a to pouze z důvodu, že rozhodnutí odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci ve smyslu ust. § 237 občanského soudního řádu.

Ostrava 29. května 2025

JUDr. Jan Horák v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Jana Švincová.